

WAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Een rijke vrouw

„Ik ben zeer verblijd geweest, dat ik van uwe kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen, gelijk wij een gebod ontvangen hebben van de Vader.”

Joh. 2 : 4.

De brief, waaruit de tekst genomen is, is het kleinste bijbelboek. De verklaringen, die daaromtrent gegeven zijn, zijn vele. Zo is er verschil van mening over de vraag, wie er toch wel met die „uitverkoren vrouw” bedoeld wordt, waaraan de brief gericht is. Er zijn er, die denken, dat er een gemeente mee is bedoeld. De gemeente of kerk komt in de bijbel veel voor onder het beeld van een vrouw. Anderen denken, dat het woord in de grondtaal door „vrouw” vertaald, een eigen naam geweest is. Er staat in het oorspronkelijke „kuria”, wat letterlijk heerin betekent, zo in de geest als bij ons het woord „boerin” nog in omloop is. Het is natuurlijk mogelijk, dat deze vrouw Kuria geheten heeft. Anderen leiden uit deze naam af, dat het een welgestelde vrouw geweest is, die veel invloed heeft gehad. Wij hangen tot de laatste gedachte over. Daarom hebben we boven dit stukje geschreven: „Een rijke vrouw”. Zij was rijk in meer dan één opzicht. Zij was met kinderen gezegend. Van die kinderen heeft Johannes er enkelen ontmoet. Niet onmogelijk, dat deze kinderen Johannes van hun Godvrezende moeder hebben verteld. Dat heeft op deze, in de dienst des Heeren vergrijsde apostel, een zodanige indruk gemaakt dat hij aan deze edele vrouw een brief heeft geschreven en daarin de hoop heeft uitgesproken, haar ook nog eens persoonlijk te mogen ontmoeten (vs. 12). Dit zijn alleszins voor „het leven” verstaanbare zaken. Wie leeft, als hij het leven kent, niet op, als hij mag horen, dat er nog meerderen zijn, die een zelfde dierbaar geloof deelachtig zijn? De kinderen, die Johannes van deze vrouw ontmoet had, daarvan mocht hij geloven, dat ze in de waarheid wandelden. Dit was hem een oorzaak van grote blijdschap. Hierin verblijd ik mij..... Deze vrouw was dus dubbel rijk. Welgesteld in de wereld, gezegend met kinderen en die Johannes ontmoet had, daarvan mocht hij het goede geloven. Is dat niet geweldig? Deze welgestelde vrouw gebruikte haar welvaart niet, om naar het vlees te leven, gelijk zoveel geschiedt, want ze had een open huis voor allen, die zeiden de Heere te dienen. Dit blijkt uit het feit, dat ze door Johannes ook gewaarschuwd wordt, om maar niet een ieder, die zich bij haar aanmeldde, even gul te ontvangen. Want er waren ook toen verleiders, die van haar goedheid misbruik zochten te maken (zie vers 10). Zij wist dus op alle manier, met hetgeen ze had ontvangen „wel” te doen. Dat is ook een openbaring van de vreze Gods. En dan kinderen te hebben, die in de waarheid wandelen. Dat is iets meer, dan de waarheid alleen belijden. Zulke mensen zijn er altijd geweest. Ze belijden de waarheid, maar daar is dan ook alles mee gezegd. Je moet naar het leven van dezulken maar niet kijken. Althans niet „te nauw” naar kijken. Want dan brengt de praktijk van het leven aan de dag, dat men het in heel veel opzichten met de waarheid, dus met het Woord van God,

niet al te nauw neemt. O zeker, men hoort nog wel aan de kerk. Men leest ook nog wel de bijbel. Doch als men de bijbel weer dicht gedaan heeft, voor de zoveelste keer, dan laat men de bijbel weer rustig de bijbel, m.a.w. men neemt er geen woord uit mee, men leeft er niet naar. Men beoefent de vreze des Heeren niet. Men wandelt naar het goed-dunken van het eigen boze hart. Men gelooft de leugen, dat het wel wat mee zal vallen. God zal heus op alle slakjes geen zout leggen, vertelde mij eens iemand, die ook dacht, dat het er zo nauw niet op aan kwam. Hoeveel leven er zo niet? Laat een ieder zich eens afvragen of mogelijk zijn of haar leven zo is. Want als het wandelen in de waarheid niet gekend wordt, dan komt men in de leugen om. Wandelt u toch in de waarheid net als deze uitverkoren vrouw? Wandelen, dat wijst op vermaak ergens in hebben. Is het uw lust om de Heere te vrezen? Hebt u met Paulus een vermaak in de wet Gods? Dan bent u gelukkig.

Want als ge in de waarheid moogt wandelen, dat is waarachtig geloven in Gods Woord, leven naar Gods Woord, dan zult ge naar datzelfde Woord door de waarheid worden vrijgemaakt. Wandelen uw kinderen ook in de waarheid? Is het u een oorzaak van droefheid, als dit niet gebeurt? Of denkt u, zoals zovelen, ik heb ze niet in mijn zak, ze moeten het zelf maar uitzoeken, ze zijn oud en wijs genoeg, ik kan me daar niet meer mee bemoeien enz. Als u zo over uw kinderen denkt, dan is dat natuurlijk een droevige zaak. Ouders denkt erom, onze kinderen moeten niet alleen dóór dit leven, maar ze moeten er ook een keer uit. En hoe zal het dan wezen als ze voor God moeten verschijnen? Daar ze toch nooit in de waarheid gewandeld hebben. Dan zal openbaar komen, dat de leugen hen niet redden kan. Dan komt men voor eeuwig bij de leugenaar terecht, die ook als een mensenmoordenaar in de bijbel geschreven staat.

Of moogt ge door genade zien, dat er uit uw kinderen zijn, die in de waarheid wandelen? Wat zou het groot zijn, als het van al uw kinderen gelden mocht. O, ik weet, het zou een zeldzaamheid zijn. Niet altijd wandelen de kinderen in de voetsporen van Godvrezende ouders. De bijbel levert daar voorbeelden van. Denk maar aan Samuël, denk maar aan David.

Doch onmogelijk is het niet, want bij de Heere zijn alle dingen mogelijk. Als ge zelf in de waarheid moogt wandelen zult ge uw kinderen er zeker op wijzen, hoe noodzakelijk en profijtelijk het voor hen is, om dat ook te doen. En hoe rijk is het, als we het van onze kinderen mogen zien, dat ze het doen. O neen, dat is geen prestatie van mensen, doch het is genade van God. Hoe verblijdend is het voor een leraar, ik denk aan Johannes, als hij horen mag, dat uw kinderen in de waarheid wandelen. Hoe bedroevend daarentegen, als hij het tegenovergestelde moet vernemen. Laat jong en oud hier eens ernstig over nadenken. Want ook deze dingen zijn tot onze lering beschreven.

Ds. H.C. v.d. Ent.

DE DORDTSE LEERREGELS. Les 68.

HOOFDSTUK V.
Artikel VIII.

„Alzo bekomen zij dan dit, niet door hun

Van de administratie

Het was de afgelopen periode erg rustig bij de administratie. We konden toch nog weer 5 nieuwe abonnees inschrijven. Aan giften werden ontvangen f 200,— voor de school in Dundas en f 36,— voor ons blad. Hiervoor onze hartelijke dank. Wie bezorgd ons in de komende tijd weer veel werk? Het adres is: Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350. A.B.

Van de redactie

1. **De Kerk een wonder.** Er komen al bestellingen bij ons binnen en die zijn van harte welkom. Een onzer abonnees bestelde er 3 tegelijk!
2. **School voor Dundas en Hamilton.** We mochten een gift van f 10,— ontvangen, verder een envelop met f 25,— voor de school (en f 25,— voor B.H.P.) en per bank een bedrag van f 300,— van A.B., waarvoor hartelijk dank.

B.

verdiensten of krachten, maar uit genadige barmhartigheid Gods, dat zij noch ganselijk van het geloof en de genade uitvallen, noch ten einde toe in de val blijven of verloren gaan; hetwelk, zoveel hen aangaat, niet alleenlijk lichtelijk zou kunnen geschieden, maar ook ongetwijfeld geschieden zou; doch ten aanzien van God kan het ganselijk niet geschieden, dewijl noch Zijn raad veranderd, noch Zijn belofte gebroken, noch de roeping naar Zijn voornemen wederroepen, noch de verdienste, voorbedding en bewaring van Christus krachteloos gemaakt, noch de verzegeling des Heiligen Geestes verijdelde of vernietigd kan worden.”

In dit artikel gaat het dus ten principale om de kostelijke en troostvolle leer van de VOLHARDING der heiligen.

En die volharding is alleen en volkomen te danken, neen niet aan de verdiensten van de gelovigen zelf, maar aan de „genadige barmhartigheid Gods”!

Ja, zelfs is die volharding niet te danken aan het verbroken-van-hart-zijn en aan het verslagen-zijn-van-geest, als blijken van zonde-kennis en -belijdenis. Dat zijn wel onmisbare VRUCHTEN van het genade-werk, doch geen gronden voor de zaligheid. O, wat laten onze Dordtse vaders toch helder en klemmend steeds uitkomen, dat 's Heeren Kerk ontstaat uit de vrijmachtige genade Gods, staat door die genade en in alles eindigt in de genade!

Alle roem ten aanzien van de zijde van de mens zelf is radicaal uitgesloten.

En dat betreft niet alleen al hetgeen Christus volbracht heeft tot VERWERVING van de zaligheid Zijner Kerk, maar ook voor de TOEPASSING van Zijn verworven heilsweldaden, door de Heilige Geest.

We zijn bij de herdenking van het machtige werk der Reformatie van 1517 weer bepaald bij de zuivere leer van Gods vrijmachtige genade in het zaligen van zondaren.

En dat blijve niet bij een HERDENKING van het werk der Reformatie als zodanig, doch het behage de Heere ook een terugkeer te bewerken tot die leer, ja, die te beleven! Want, o, hoe ver zijn we vandaag hier vandaan!

Het is ons opgevallen bij het verder inzien van dit VIJFDE hoofdstuk van „de Dordtse

Leerregels", dat onze vaders in de 15 artikelen van dit vijfde hoofdstuk over de „volharding der heiligen" telkens weer gezegd in herhaling treden. Steeds worden weer zaken aangehaald, die toch eigenlijk al besproken zijn.

Maar hier zien we echter weer heel duidelijk, hoe nauw onze vaders het namen met de handhaving van de leer der VRIJE GENADE GODS, juist tegenover de haar-fijne, ja, we zouden zeggen: spitsvondige, geraffineerde bestrijding van de vrije genade Gods van de zijde der Remonstranten.

Die bestrijding zien we ook duidelijk uitkomen ten opzichte van de leer over de VOLHARDING DER HEILIGEN.

De Remonstranten leren immers, dat er wel een afval kan zijn van het zaligmakende geloof en een „uitvallen" van de genade, in het hart verheerlijkt. Alzo is er dus geen volharding der heiligen.

Wel leren de Remonstranten, dat er toch sprake kan zijn van een „volharding" van het geloof, maar dan zulk een volharding, welke alleen moet worden toegeschreven aan de kracht en de inspanning van de mens zelf, van zijn „vrije wil". Want dat lezen we duidelijk in het tweede artikel van de VERWERPING DER DWALINGEN, namelijk: „Die leren: ... dat het dan nog altijd hangt aan het believen van de wil, dat deze volharde of niet volharde."

Komt hierin niet duidelijk naar voren de oude Pelagiaan met zijn standpunt over de „vrije wil" des mensen na de val!

En die oude Pelagiaan, alsook die oude remonstrant blijkt nog niet uitgestorven te zijn.

Want dat komt uit in een vraag betreffende het z.g.n. „synergisme". Dit woord wijst op „medewerking" en wel of die er zou zijn ten opzichte van de mens zelf bij het werk van de Heilige Geest.

Enerzijds dreigt het gevaar, dat men toch enige medewerking stelt van de zijde van de mens ten opzichte van zijn wil. Zo namelijk: Men spreekt dan van een zogenaamd „initiatief", dat de Heilige Geest werkt en geeft tot het werk, o.a. van de wil. De Heilige Geest zou dan het initiatief geven tot het willen van de mens, namelijk om te kunnen geloven.

We laten dit nu verder rusten.

Wat is 't noodzakelijk om te waken en de geesten te onderscheiden! Ja, het onderwijs van onze Dordtse vaders te zoeken en te verstaan!

Daarom willen we nog eens wijzen op hetgeen we lezen in hoofdstuk III/IV, artikel XII van onze D.L. over het werk van de Heilige Geest in de WEDERGEBOORTE, namelijk: „Dewelke God zonder ons in ons werkt." En verder: „En deze wordt in ons niet teweeggebracht door middel van de uiterlijke prediking, noch door aanrading of zulke manier van werking, dat, wanneer God nu Zijn werk volbracht heeft, het alsdan nog in de macht des mensen zou staan wedergeboren te worden, of niet wedergeboren te worden, bekeerd te worden of niet bekeerd te worden."

Me dunkt, hieruit is toch wel duidelijk, dat er in geen enkel opzicht enige sprake kan zijn van een „synergisme", van een „medewerking" van de zijde van de mens betreffende de TOEPASSING van het heil; door Christus verworven!

En nu schrijven onze vaders, dat de VOLHARDING DER HEILIGEN dan ook niet ligt in de verdiensten van de gelovigen. Neen! Niets verdienstelijks.

Helaas, wat zit van nature het verdienen toch diep in het hart van de mens, al belijdt hij nog zo rechtzinnig „onbekwaam te zijn tot enig (geestelijk) goed en geneigd tot alle kwaad". Uiteindelijk tracht de mens toch zalig te worden door een „verbroken" werkverbond, terwijl die weg radicaal is afgesneden.

Maar nu zit het „verdienen" ook nog zo in het hart van de begunadigden, na ontvangen genade. Wat kunnen waarlijk bekommerd gemaakte harten tobben over de gedachte: ik kan niet geloven een „begenadigd" mens te zijn geworden. Want ik kan niets in mezelf bespeuren wat echt werk der genade is. Had ik nu maar een „echt" geloof en had ik nu maar ... die of die bevinding, ja, dan zou ik 't mogen geloven, een begunadigd mens te zijn geworden.

Maar wat is nu noodzakelijk te leren?

Dat nu juist zulk een denken en redeneren, hoe zulks ook verstaanbaar is, toch in feite voortvloeit uit „wettische dienstbaarheid",

waarop de apostel zo duidelijk wijst in zijn „Galaten-brief."

En nu bedoelen we echt niet hiermee te willen zeggen: geloof toch, neem de beloften toch aan, grijp toch de kansen, want je bent gedoopt, je ijvert toch voor de dingen van Gods Koninkrijk!

Maar wel worden de bekommerde harten erop gewezen, om biddend worstelend ernaar te staan, licht te ontvangen over de „genadige barmhartigheid Gods", zoals we lezen in het artikel VIII.

Ja, over de barmhartigheid Gods, die geopenbaard en belichaamd is in JEZUS CHRISTUS, als het vlees-geworden Woord!

O, wat ligt er een troost opgesloten in hetgeen we verder lezen in dit artikel over de onveranderlijkheid van Gods Raad, de onverbreekbaarheid van Gods beloften, de verdienste, voorbidding en bewaring van Christus en de verzegeling van de Heilige Geest!

En dit alles als vaste grond voor de VOLHARDING DER HEILIGEN. Het is:

„Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen!"

Hierover nader in een volgend artikel D.V.
Dr. v.L.

Begravenis van br. H. Polinder te Doornspijk

In het vorige nummer van ons blad stond een overlijdens-advertentie van H. Polinder, die de gemeente Doornspijk 31 jaar als ouderling had gediend en op 69-jarige leeftijd de eeuwige rust inging.

Deze broeder nam in Doornspijk een belangrijke plaats in. We hebben hem vele jaren gekend. Jarenlang hebben we er gecatechiseerd en, vooral in de week, gepreekt. We hebben daar verschillende keren een begrafenis geleid, o.a. van de vader van deze broeder en van zijn echtgenote, die 21 jaar geleden in de kracht van haar leven heenging, en ook nog van een kleinkind.

We hebben er huwelijken bevestigd, ook van kinderen van de overledene. Deze had een talrijk kroost. Twee van zijn kinderen waren hem door de dood ontvallen. Hij moest ingaan door vele verdrukkingen. Maar nu is hij verlost. De Heere heeft hem welgedaan. We hebben de begrafenis bijgewoond. Deze had plaats op woensdag 28 oktober j.l., na een dienst in het nieuwe kerkgebouw. Er was veel belangstelling. De leiding berustte bij Ds. P. van Zonneveld.

Deze las na gebed Openbaring 6:9-11 en sprak over Openbaring 14:13.

Spreker zei, dat het gebeurde aangrijpend voor kinderen, gemeente en familie was, maar dat dit geen sterven is. De overledene is ingegaan in de vreugde Zijns Heeren. Hij was vroeg wedergeboren. Het leed is hem niet gespaard. Hij heeft twee kinderen en zijn vrouw naar het graf moeten brengen. Maar ook voor hem gold, dat de Heere alle kwaad voor hem ten beste keerde. Drie jaar geleden is hij in het ziekenhuis door de diepte heengegaan. Totdat hij als een goddeloze gerechtvaardigd werd om niet, tot hij heengeleid werd naar de kruisheuvel Golgotha. Hij kon toen zeggen: mij de grootste der zondaren is barmhartigheid geschied. Toen is hij gaan spreken over het werk van de Heere Jezus. Hij was gunnend tegenover zijn kinderen en de gemeente.

Onder het staande zingen van Ps. 43:3 en 4 werd de overledene uitgedragen.

Na het dankgebed gingen we in vele volgauto's naar de begraafplaats buiten het dorp. Hier sprak eerst oud. Bijl. Daarna was het woord aan ds. Van Zonneveld. De oudste zoon dankte met enige woorden. Terug in het kerkgebouw sloot Ds. Van Zonneveld de plechtigheid met het lezen van 1 Johannes 2:1-17 en dankgebed. Daarna bleven we nog wat bijeen voor de maaltijd.

Het was ons goed daar te zijn geweest. Het is onze hartelijke wens, dat de Heere de kinderen en verdere familie en ook de gemeente Doornspijk moge gedenken.

We meenden er goed aan te doen in een kort artikel van deze begrafenis melding te maken. Br. Polinder leefde met ons mee. Toen hij enkele jaren geleden ziek was kon hij onze ontmoetingsdag niet bezoeken. Op 5 april 1979 kreeg ik een aangetekende brief van hem, die ik hier in zijn geheel opneem.

Doornspijk, 3 april 1979

Weleerw. Broeder.

Het is al lang geleden, dat wij elkaar ontmoet hebben. Dat was verleden jaar op de ontmoetingsdag in Sliedrecht. Door mijn ziekte kon ik niet in Kampen zijn op de ontmoetingsdag en daar mijn ziekte het nu nog niet toelaat, dacht ik, ik zal Ds. Blom maar even een paar letters schrijven. Het valt voor het vlees niet mee om uitgeschakeld te zijn, maar, o Dominee, ik heb in het ziekenhuis toch zo veel mogen ondervinden van de Heere, dat ik daar toch iets van meedelen moet. Maar dat de Heere alleen daarvan de ere mag ontvangen. Ik ben donderdag 17 augustus naar het ziekenhuis gegaan en zondagmorgen werd ik om ongeveer half vijf wakker en toen kwam mij de Heere voor met de woorden van de Openbaringen aan Johannes, hoofdstuk 21 vers 1 tot zeven, dat ik weg mocht zinken in de eeuwige liefde Gods, voornamelijk de woorden: en de zee was niet meer, de zee van mijn ongerechtigheden en zonden en dat alleen om de verdienste van Jezus dierbaar bloed. Daar kreeg ik toen zulk een vertroosting uit, dat ik in de liefde mocht zwemmen. Ik kreeg die dag zulke hoge koorts, maar het was mij goed nabij God te zijn. Toen mocht ik beleven: eer zij roepen zal Ik antwoorden. En dan denken wij, dat het altijd zo zal blijven. Maar ach, daar komt de duivel wel op af en ons zondige vlees. Het was ongeveer vier weken later op een nacht, dat mijn lichaam zo zwak was, dat ik dacht, dat ik Doornspijk niet meer zou zien en dan te moeten sterven en niet te kunnen sterven. Dat is wat, met alles wat men beleefd heeft. Toen werd ik bepaald bij de nachtgezichten van Zacharia, hoe Jozua daar stond met vuile klederen en de Satan aan zijn rechterhand om hem te beschuldigen. Toen kwam de Heere de vierschaar te spannen en kwam Hij Zijn recht op te eisen: betaal Mij wat gij schuldig zijt. En dan, als wij ons zondenregister te zien krijgen dan moeten wij uitroepen: voor eeuwig verloren.

Och Dominee, ik kan alles niet schrijven, want dat laat zich niet beschrijven. Er wordt wel eens gezegd: die loopt onder het recht Gods, maar dat kan nooit, want als wij daar iets van voelen dan komen wij voor eeuwig om, als Jezus niet tussenbeide kwam. En dat mocht ik op datzelfde ogenblik ervaren, dat Jezus Zijn doorboorde handen tot de Vader ophief met de woorden: Vader, Ik wil niet, dat deze verloren ga, Ik heb verzoening voor hem gevonden. O, dat te beleven, dat de Vader daarmee verzoend is, wat is dat groot. Dan moeten wij wegzinken in eeuwige verwondering en dat voor zo'n albederver, die niets anders kan dan het te verzoenden.

En nu weet ik niet hoe het verder met mij gaan zal, want ik heb een langdurige ziekte, n.l. T.B.C. en de ene dag is het wat en de andere dag weer minder goed, maar de Heere weet wat het beste voor mij is. Als wij maar achteraankomen mogen, dan gaat het goed. Nu nog iets over de gemeente. Het gaat hier goed. Wij zijn zo bevoorrecht, dat wij Ds. Zonneveld van de Heere ontvangen hebben en dat wij alle zondagen het levende Woord mogen horen. Dat hebben wij niet verdiend.

„HIJ IS VERLOST; GOD HEEFT HEM WELGEDAAN."

Door de Heere thuisgehaald onze lieve vader, groot- en overgrootvader

HEIMEN POLINDER

weduwnaar van Gerrigje van de Vosse
op de leeftijd van 69 jaar.

Eerbeek, G. Heibrink-Polinder
T. Heibrink

Doornspijk: H. Polinder
B. Polinder-Platte

W. Polinder

L. Polinder-van 't Goor

W. Pap-Polinder

J. Pap

G. Polinder

H. Polinder-Boeve

A. Kwakkel-Polinder

T. Kwakkel

Nunspeet: J. Polinder

G. Polinder-van Klompenburg

't Harde: G. Polinder

W. Polinder-Berghorst

Doornspijk: H.G. Polinder

M. Polinder-Brink

H. Polinder

R. Polinder-Brink

klein- en achterkleinkinderen

8085 SL Doornspijk, 24 oktober 1981
Rode Landsweg 3

Ik hoop, dat jullie zaterdag 21 augustus een gezegende dag van de Heere ontvangen mogen, dat Hijzelf in het midden mag zijn en daar ik niet aanwezig kan zijn sluit ik een gift voor die dag bij in. Moge de Heere die dag zegenen, opdat zondaars bekeerd mogen worden, Gods volk getroost, maar bovenal, dat Hij verheerlijkt mag worden. Ik eindig met de woorden van de Psalmist: Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen enz. Ik hoop, dat u het lezen kunt en de taalfouten die ik gemaakt heb, maar over het hoofd ziet. Ontvangt de hartelijke groeten br. groeten van mij, ook aan uw dochter en verdere vrienden en wees Gode bevolen, H. Polinder. P.S. Mijn jongste zoon is ook getrouwd en die had graag een abonnement op Bewaar het Pand. U wilt dat wel doorgeven. Zijn adres is: H. Polinder, Berkenweg 2, 8085 RT Doornspijk.

Tot zover de brief. De overledene is niet meer hier, maar hij spreekt nog nadat hij gestorven is. Ook de gedachtenis van deze rechtvaardige zal tot zegening zijn.

B.

Om hét Liedboek

3 Een brief, die u lezen moet.

Wellicht hebt u gedacht: waar blijft het vervolg op de artikelen over hét Liedboek? Het is immers al meer dan twee maanden geleden, dat het laatste artikel in ons blad stond. Graag wil ik mijn verontschuldiging aanbieden. Door allerlei omstandigheden, die bij een predikant onverwachts werkelijkheid kunnen zijn, is er nog steeds niets van gekomen om de serie te vervolgen. Ik hoop, dat u er begrip voor zult hebben. Nu treft het, dat ik juist toen ik enige tijd vrij zag komen voor een volgend stukje, een brief kreeg van deputaten voor onderzoek naar het kerkelijk lied.

Deze brief is wel aan mij gezonden, maar is bestemd voor de lezers van „Bewaar het Pand”. Dit blijkt uit het opschrift en nog meer uit een begeleidende brief. Het is een reactie op mijn laatste artikel onder de titel „Een en ander tot opheldering”. De deputaten voor onderzoek van het kerkelijk lied begeren door deze brief mij en de kerken „een dienst te doen, gezien de opdracht, die we van de synode ontvangen hebben, om met een reactie te komen.” Het tussen haakjes gezette staat letterlijk zo in de begeleidende brief. Ook wordt door deputaten vriendelijk verzocht om te willen bewerkstelligen dat de eigenlijke brief zo spoedig mogelijk in ons blad zou opgenomen worden. Aan dit verzoek wordt graag voldaan. Het was niet mogelijk om dit voor het vorig nummer nog werkelijkheid te doen zijn. De kopie moest eerder binnen zijn. Zo komt dus hieronder de volledige brief. U kunt hem zo rustig lezen en op u in laten werken. U zult wel zien, als u de brief goed leest, dat wat ik geschreven heb terecht was ... Maar nee, nu ben ik al bezig om een beoordeling te geven en dat is voor ditmaal mijn bedoeling niet. In de brief van deputaten wordt me namelijk het recht gegeven om de brief van commentaar te voorzien. Het lijkt mij beter om het in een volgend artikel te doen. Dan kunt u zonder vooroordeel deze eerst eens zien.

Uiteraard is het niet mijn - en ik kan wel zeggen niet onze - bedoeling om in ons blad een briefwisseling te gaan houden met deputaten. Het zal trouwens wel blijken dat het helemaal niet nodig is.

Een brief van deputaten voor onderzoek naar het kerkelijke lied, bestemd voor de lezers van „Bewaar het Pand”.

Ds. D. S. Slagboom, die tot de synode van 1980 in ons deputaatschap medewerkte op een wijze, die ons aan de synode met vreugde en dankbaarheid deed rapporteren dat dit in de meest broederlijke sfeer plaatsvond en waarvan we uitspraken dat deze eensgezindheid in de kerken door zou mogen werken, heeft een aantal artikelen in uw blad geschreven onder de titel „Om hét Liedboek”. Ons troffen enkele passages uit het tweede artikel onder het opschrift: „Een en ander tot opheldering.”

Wij zouden daar liever niet op zijn ingegaan, ware het niet dat er een opdracht van de synode op onze tafel en op die van elke kerkeraad ligt.

Daarom voelen wij ons geroepen een en ander tot opheldering onder uw aandacht te brengen.

Is het wel waar, zo vragen wij ons in alle ernst

af, dat onze laatste gehouden synode besloten heeft dat er schriftuurlijke liederen mogen gezongen worden? Deze synode sprak wel uit dat de Heilige Schrift het zingen van liederen, die niet rechtstreeks berijmde Schriftgedeelten zijn, niet verbiedt. Tegelijk werd echter uitgesproken dat, naar de eis der Schrift, zeer grote voorzichtigheid dient te worden betracht. Daarom is nog geen definitieve beslissing genomen of wij in onze kerken in de eredienst schriftuurlijke liederen zullen zingen. Er kunnen niet alleen praktische maar ook principiële bezwaren worden ingebracht tegen de principe-uitspraak van de synode van Amersfoort. Wat de kerkordelijke praktijk betreft is zelfs nog eens herhaald dat ieder zich heeft te houden aan de huidige redactie van artikel 69, waarin we hebben afgesproken dat in de erediensten gezongen zullen worden de 150 psalmen, alsmede berijmde Schriftgedeelten, door de generale synode vast te stellen.

Uit het artikel van ds. Slagboom zou de indruk kunnen ontstaan dat, zoals hij zelf zegt „de wissel is verlegd en de trein doorgaat”.

Ds. Slagboom laat het voorkomen alsof de eigenlijke beslissing al genomen is, waarbij geen voortgaande bezinning nodig is en het spreken van de plaatselijke kerken en van de kerkleden bij het nemen van een definitieve beslissing van geen betekenis zou zijn. Dit is allerm minst het geval. Uitdrukkelijk werd door de synode uitgesproken dat een definitieve beslissing pas in 1983 genomen kan worden en dat deze beslissing afhankelijk is van enkele bepalingen, die voorwaarden worden genoemd. Dat zijn:

- de reacties uit de kerken;
 - de mogelijkheid om met een (eigen) bundel te komen;
 - de onderlinge eenheid van de kerken.
- U kunt een en ander vinden met name op bladzijde 52 van het rapport van deputaten.

16 PRACHTIGE REPRODUKTIES

8 van de indrukwekkendste zeilschepen van SAIL 1980
en 8 historische prenten van Amsterdam omstreeks 1900

Waarom doen wij dit?

Bent u ook een van die velen, die genieten van die indrukwekkende stoere zeilschepen en Amsterdamse stadsgezichten uit vervlogen jaren? Zo ja, dan stellen wij u in de gelegenheid te profiteren van een prachtige aanbieding.

Wij lieten twee series van 8 foto's reproducen op het formaat 30x40cm.

Serie A - zowel op volle zee als in de haven van Amsterdam.
U.S.S.R. "Krusenstern"
Italië "Amerigo Vespucci"
Polen "Dar Pomorza"
Duitsland "Gorch Fock II"

B - Amsterdam
Rokin 1890
Damrak 1897
Nieuwe Zijds 1860
Damrak 1902
Noordermarkt 1890
Lijnbaansgracht 1899
Rozengracht 1870
Overtoom 1903

Hoe bestelt U?

Vul de bon in en stuur die in een envelop (met postzegel) met uw betaling naar:

**JANSSEN PRINTS
POSTBUS 2007
1180 EA AMSTELVEEN**

Geef wel op de bon aan welke serie(s) U wilt ontvangen. Uw betaling kan in de vorm van een giro-betaalkaart, een bankcheque of Eurocheque. U ontvangt Uw bestelling binnen 4 weken na betaling.

Nóg gemakkelijker bestellen.

kunt U door overschrijving van het bedrag op postgiro 3441334 of op bankrekening nr 94.92.27.293 van de Centrubank, van Baerlestr. 87 Amsterdam, tgv Janssen Prints, onder vermelding van "Prenten" (met serie letter(s)).

Wanneer U op deze wijze bestelt hoeft U de bon niet op te sturen, dat scheelt U een postzegel.

Oók een aardig cadeau-idee!

SPECIAL AANBOD!!!

**U betaalt slechts f13,90
per serie van 8 stuks
(+f2,10 verzendkosten)**

Wilt U ze ingelijst ontvangen?

Wanneer u gebruik maakt van onze inlijstservice, betaalt u slechts f110,- (incl. verzendkosten) per serie van 8 reproducties kant en klaar ingeraamd in praktische en mooie wissellijsten (30x40cm) met ontspiegeld acryl-glas.

BESTELBON

Ja,

8 reproducties NIET ingelijst, serie A ☐, serie B ☐.
Ik sluit hierbij een bankcheque, girobetaalkaart of Eurocheque in ter waarde van f16,- per serie. Bij bestelling van beide series f32,- (incl. verzendkosten) overmaken.

8 reproducties WEL ingelijst serie A ☐, serie B ☐.
Ik profiteer van uw kant en klaar aanbod tegen de voordeelprijs van f110,- (incl. verzendkosten) per serie. Ik sluit een girobetaalkaart, een bankcheque, of een Eurocheque in ter waarde van f110,- (incl. verzendkosten) per serie. Bij bestelling van serie A en B ingelijst 2x f110,- is f220,- overmaken (hokje van Uw keuze(s) aankruisen)

Naam:

Adres:

Postcode/Plaats:

**Stuur de bon in een envelop MET POSTZEGEL
aan: Janssen Prints, Postbus 2007,
1180 EA Amstelveen**

Wellicht is het goed hier enige uitleg te geven. Het wachten is dus op reacties uit de kerken, zowel naar de principiële als naar de praktische kant. Daarom hebben alle kerkeraden en gemeenten een taak in verantwoordelijkheid voor de kerken die we liefhebben en dienen. Wij zijn er niet door op te merken dat we er vóór zijn of dat er bij ons geen behoefte is aan het zingen van gezangen in de eredienst.

Wat de principiële zijde betreft dienen kerkeraden met het resultaat van hun bezinning zich geargumenteerde te wenden tot de kerkelijke vergaderingen, tot de breedste vergadering onzer kerken toe. Tegelijk is er (ook wat de praktische kant betreft) de mogelijkheid zich rechtstreeks tot deputaten te wenden. Daarom is het van het hoogste belang dat het rapport „Eenstemmig” bestudeerd en besproken wordt en grondige zaken ter tafel komen.

Ten tweede is het de bedoeling dat de komende synode liederen onder de aandacht krijgt die getoetst zijn naar de norm van Schrift en belijdenis. Ze zullen in aantal ondergeschikt blijven aan het aantal psalmen en dit zal kerkordelijk dienen vastgelegd te worden. Voorts is het van beslissende betekenis of het mogelijk is met een eigen bundel te komen en dit is weer afhankelijk van mogelijkheden van drukken en uitgeven van zo'n bundel, waarbij dan de auteursrechten een hoofdstuk apart zijn.

In de derde plaats gaat het om de eenheid van de kerken. Wanneer het gebruik van liederen in de eredienst een breekpunt zou vormen, mogen en willen wij geen beslissing nemen die het kerkverband schaadt. In punt 8 (op blz. 51/52) van het rapport is in dit opzicht niet alleen duidelijke, maar vooral geestelijke taal gesproken. Zie maar:

„Indien zou blijken dat het voor een aantal gemeenten onaanvaardbaar is wanneer (onder stringente voorwaarden) wordt tegemoet gekomen aan de wens van andere gemeenten om ook schriftuurlijke liederen te mogen zingen in de eredienst, zullen in een broederlijk gesprek de wederzijdse argumenten zorgvuldig getoetst moeten worden. Indien dan blijkt dat bij aanvaarding van een aantal schriftuurlijke liederen voor het gebruik in de eredienst verder samenleven in één kerkverband niet meer mogelijk is, achten deputaten het niet verantwoord dat een dergelijk besluit genomen wordt, tenzij de gronden die daartegen aangevoerd worden zelve de toets niet kunnen doorstaan van wat de Heilige Schrift ons leert over de liefde, de eenheid en de waarheid.”

Zo brengen wij onder uw aandacht dat een definitieve beslissing nog genomen dient te worden en dat daarbij uw inbreng van het hoogste belang is en zelfs van doorslaggevend betekenis kan zijn.

Wanneer we samen onze roeping verstaan en elkanders argumenten oprecht toetsen aan de Heilige Schrift zullen we, hoe dan ook, eenstemmig verder kunnen en dat is het schriftuurlijk ideaal dat we juist in de kerk voor ogen houden en nastreven.

Namens deputaten dank ik u hartelijk voor de plaatsruimte, die we ontvingen om deze dingen met u door te spreken.

J. van Amstel, secretaris

Dus: D.V. volgende maal het commentaar.

D. Slagboom.

PSALTER 1980

We ontvingen dit boekje met een nieuwe berijming van de psalmen. De berijmingen zijn van Israël Abrahamson, J. Klein Fzn., drs. Joh. Luijkenaar Francken en Johan de Weve. De uitgave is van de Stichting ter verkrijging van een Schriftgetrouwe Psalmberijming in samenwerking met Buijten & Schipperheijn te Amsterdam. Het bestuur van de stichting bestaat uit tien personen, waaronder drie dames en drie predikanten, van wie Ds. J.H. Velema te Nunspeet er een is. Er is een comité van aanbeveling, bestaande uit vijf predikanten, onder wie Ds. J.C. Maris te Soest. Daaruit blijkt, dat we hier te maken hebben met een berijming waar ook Chr. Geref. predikanten achter staan. Het Ten geleide licht ons in. We lezen daarin: „In de jaren veertig ging een groep gereformeerde belijders, met bijzondere interesse voor psalmberijming, een kerkverband aan, met het doel te komen tot een waardige vervanging van de goeddeels verouderde berijming 1773. Het verlangen

ging uit naar een geheel nieuwe berijming, met inachtneming van de volgende richtlijnen:

- a. vóór alles nauwe aansluiting bij de Bijbeltekst;
- b. verantwoord hedendaags taalgebruik, waarbij Schriftgetrouwheid moet prevaleren boven overigens ook door ons gewaardeerde dichterlijke zeggings;
- c. goede zingbaarheid op de oude melodieën van de Geneefse reformatie, overeenkomstig hun oorspronkelijk ritme. Dit streven vond uiteindelijk vaste vorm in de opgerichte Stichting ter verkrijging van een Schriftgetrouwe Psalmberijming met als grondslag: „de Bijbel als het betrouwbare Woord Gods, als beleden in de drie formulieren van enigheid”.

Tot zover het Ten geleide.

We worden voor de vraag gesteld of er werkelijk een dringende algemeen gevoelde behoefte is aan een nieuwe psalmberijming ter vervanging van die van 1773. Daarbij dient niet alleen gelet te worden op de vraag in hoeverre de berijming verouderd is - wat is verouderd? de Statenvertaling van de Heilige Schrift soms ook? - maar ook op de vraag of het mogelijk is een betere berijming te vervaardigen. Ook komt de vraag naar voren, welke gevolgen de invoering van zo'n berijming in kerken voor het kerkelijke leven zou hebben. De verwarring op dit gebied is al groot, ja heel groot. Er is een nieuwe bijbelvertaling, die al weer verouderd is en verdrongen wordt of is door Goed Nieuws voor u. Er zijn nieuwe redacties van de oude belijdenisgeschriften. Er zijn nieuwe liturgische formulieren. Zijn er ook vernieuwde harten? Is het zichtbaar dat door al dergelijke vernieuwingen er meer zondaren van dood levend gemaakt worden? Dat er meer geestelijk leven en een geestelijke gezindheid naar voren komt? Het grote gevaar is juist dat door allerlei vernieuwingen de noodzaak van de vernieuwing van het hart hoe langer hoe meer op de achtergrond komt of helemaal de aandacht niet meer heeft. Het zou naar onze mening veel beter zijn geweest, wanneer men niet met al die vernieuwingen was gekomen. Met nieuwe bewoordingen geven we zo gemakkelijk wat van de inhoud prijs. Dat is wel gebleken bij de nieuwe bijbelvertaling. Welk een verdeeldheid is daaruit niet voortgekomen, ook al wordt dat niet altijd openbaar in kerkscheuringen enz. Op de achtergrond moeten we ook denken aan gebrek aan overeenstemming omtrent de wezenlijke dingen.

Maar nu de nieuwe berijming in Psalter 1980 op zichzelf. We kunnen slechts een voorlopige indruk weergeven. Om een diepgaande bespreking te kunnen leveren zou het noodzakelijk zijn om al de psalmen apart aan de overeenstemming met de Schrift te toetsen. Daarvoor ontbreekt de gelegenheid. We moesten volstaan met een steekproef. Daarbij viel al terstond op, dat in verschillende psalmen, waar wij nu zingen: welzalig..... of: zalig....., staat: **heil hem**, zie b.v. Psalm 32. In Psalm 119 staat weer: welzalig en: zalig. In Psalm 1: 1 lezen we eerst: **heil hem** en enkele regels verder: **zalig**. Is deze gelijkstelling van heil hem en zalig juist? We menen van niet. Bij heil hem hebben we te maken met een wens, bij welzalig met een objectief feit. In de Schrift is er onderscheid tussen welgelukzalig en heil of zaligheid.

Aan de berijming van 1773 kleven gebreken. Dat behoeven we niet tegen te spreken. Maar is deze berijming nu beter? mogelijk wel wat betreft de dichterlijke waarde en de modernere woordkeus. Mogelijk is er een nauwer aanpassing aan de woorden der Schrift. Maar ook hier vinden we toevoeging van woorden om de coupletten vol te maken. We vonden dit al in Psalm 1: 1, waar in regel 4 het woord zalig werd ingevoegd, hoewel we dat woord in de Schrift op die plaats niet vinden. Sluiten de nieuwe psalmverzen beter aan bij het werk des Heeren in de harten der Zijnen? Vinden zij daarin beter wat hun ziel troost en onderwijst dan in de oude berijming? Men kan hierop antwoorden: dat moet groeien. Daar zit een waarheid in. Er zijn er die nog de voorkeur geven aan de berijming van Datheen en de Heere komt daardoor nog tot troost van Zijn kinderen. Anderen worden weer verkwikt door de berijming van 1773. De Heere kan ook een andere berijming gebruiken. Maar we komen hier weer bij de vraag naar de behoefte. Dan is er de vraag of

de nieuw berijmde psalmen beter toespreken. We nemen hier ten voorbeeld het eerste vs. van Psalm 32 over:

*Heil hem, wiens overtreding is vergeven,
van wie bedekt is 't kwaad, door hem bedreven.
Heil hem, die door de HEER bevrijd van schuld,
in hart en geest bedrog noch leugen dult.
Zolang ik zweeg bleef mijn gebeente kwijnen,
ja, heel de dag schreeuwde ik het uit van pijnen;
want dag en nacht woog zwaar op mij uw hand;
mijn merg verdroogde als door zonnebrand.*

In de berijming van 1773 zijn dit twee verzen. Ook andere psalmen hebben in deze berijming van 1980 minder verzen.

Hierbij willen we het laten. Nogmaals, we geven hier slechts een voorlopige indruk weer. De zaak zelf van het lied in de eredienst is meermalen in ons blad aan de orde geweest. Daar schreven anderen over. Het ging nu alleen over het Psalter 1980. De dichterlijke waarde kunnen we niet beoordelen.

We willen besluiten met Psalm 84: 3:

*Welzalig de mens die zijn kracht
en hulp alleen van U verwacht:
zijn hart is op de pelgrimswegen.
Gaan zij door 't dor woestijndal voort,
zij maken dat tot bronnenoord;
ook valt daar mild de vroege regen,
die alles met nieuw leven vult
en dat in rijke zegen hult.*

B.

De vreemdeling in uwe poorten

Dit is de titel van een boek, dat als ondertitel heeft: Islamitische gastarbeiders in Nederland, en dat een uitgave is van Uitgeverij Van den Berg b.v. te Rotterdam. Graag willen we enige aandacht aan deze uitgave schenken. Het boek heeft eerst een Ter inleiding, daaruit willen we een en ander ter oriëntatie van onze lezers overnemen.

We lezen het volgende: De vreemdeling in onze poorten in niet meer weg te denken! Met name sinds de Tweede Wereldoorlog heeft zich een dermate groot aantal buitenlanders in ons land gevestigd, dat soms werd gevreesd, dat ons land er als het ware van overspoeld zou worden. Het aantal vreemdelingen dat momenteel in ons land verkeert, heeft dan ook inderdaad een omvang aangenomen, die haar weerga in de geschiedenis van Nederland niet heeft gekend! Die vreemdeling is er, en op voorhand moeten we aannemen dat hij er ook blijft! Gastarbeiders zijn gebleken geen machines te zijn, die je na vier of vijf jaar vervangt door andere. Ook gastarbeiders zijn mensen. Mensen met hun eigen afkomst, met hun eigen gezinnen, met hun eigen leefwijzen en, in de meeste gevallen, vooral ook: met hun eigen godsdienst, de islam!

Verder lezen we: Een groot deel van de vreemdelingen, die in onze poorten zijn, zijn aanhangers van deze religie! Die vreemdeling heeft zich hier blijvend gevestigd. In het kader van de gezinshereniging komen zijn vrouw en kinderen uit het land van herkomst over. Uit de fabrieken is hij niet mee weg te denken. Met zijn vrouw loopt hij door winkels en over markten. Zijn kinderen spelen in de straten en bezoeken als anderen de scholen. Kortom: we kunnen niet meer om de islamitische gastarbeider heen. Dat dwingt ons, ons met hem bezig te houden. Met zijn afkomst en zijn leefgewoonten en natuurlijk met zijn religie. dat dwingt ons ook tot bezinning op vraagstukken, die zijn verblijf hier met zich meebrengt. Daartoe wil deze bundel opstellen een aanzet geven. In het eerste hoofdstuk wordt de opkomst van de islam in historisch perspectief geplaatst. Het is niet de eerste maal dat West-Europa met de islam wordt geconfronteerd! De achtergrond van de expansiedrang, het beginsel van de heilige oorlog, wordt in het tweede hoofdstuk getekend. Hier blijken belangrijke aanknopingspunten te liggen voor het begrijpen van ontwikkelingen in de moderne Arabische staten. Een grondige behandeling van het wezen der islamitische religie vindt plaats in het derde hoofdstuk. Cristendom en islam blijken diepgaander te verschillen dan vele voorstanders van de dialoog tussen de wereld-

religies wilen doen geloven. In het vierde hoofdstuk wordt het verschijnsel gastarbeid uitvoerig aan de orde gesteld. Zowel economische, juridische als sociale aspecten worden onder de loep genomen. In het vijfde hoofdstuk, „De roeping der overheid”, gaat het vooral om de houding, die de overheid dient in te nemen in de ontmoeting met de islam., op grond van het nog immer gezaghebbende artikel 36 onzer Nederlandse Geloofsbelijdenis. Het zesde hoofdstuk gaat in op het concrete vraagstuk of de christelijke, de reformatische school geroepen is kinderen van gastarbeiders, en - in breder verband - van andersdenkenden, toe te laten tot de lessen.

Tot zover de inleiding. De artikelen zijn achtereenvolgens van de hand van Drs. C. Huisman, Mr. Drs. W.F.J. den Ottelander, L.M.P. Scholten, W. van der Hoeven, B. Stolk en C. Dubbeld.

Zij hebben hier niet het laatste woord gesproken. Wel heeft de bedoeling voor onze ogen gestaan om met het geven van informatie en het aanreiken van overwegingen een stuk bezinning op gang te brengen, teneinde te komen tot gemeenschappelijke standpunten in de onderhavige problematiek.

De problemen zijn hier groot en die zullen mogelijk nog groter worden. Vele Nederlanders zijn geëmigreerd en vreemdelingen hebben hun plaatsen ingenomen. Er zal verschillend gedacht worden over de oplossingen die naar voren gebracht worden. Als we te maken hadden met Christenen uit andere landen zouden er ook wel problemen zijn, maar nu het in hoofdzaak gaat over Islamitische vreemdelingen is een goede oplossing erg moeilijk. We hebben hierbij nodig ons door Gods Woord te laten voorlichten en daarnaar ons standpunt te bepalen en zo de roeping tegenover hen te vervullen. We volstaan hiermee en komen niet aan- dragen met critiek. Die kan beter geleverd worden - dat kan opbouwende critiek zijn - door mensen die met de vreemdelingen in aanraking komen in hun werkkring of anderszins.

Het boek kost f 16,90 excl. porto en is verkrijgbaar bij Uitgeverij Van den Berg b.v., Zoutverkopersstraat 7, Zwijndrecht. Tel. 0178 - 1000911.

B.

Voor de jeugd.

Het Zonnekind 21

Beste jongelui!

„Daarna baarde deze vrouw een zoon ...”

Richt. 13:24a

We hebben tot nu toe stilgestaan bij de ouders van Simson. Over Simson waar het eigenlijk over moet gaan in deze artikelenserie is nog geen woord gesproken. Doch al hetgeen gezegd is, was niet overbodig. Er zat voldoende stof in om over na te denken. En de vraag is altijd maar weer: Hebben wij er ook over nagedacht? Want de ouders van Simson, dat is wel duidelijk geworden, waren mensen die God vreesden. O neen, het waren geen volmaakte mensen. Want die zijn er niet. Ook Gods kinderen zijn niet volmaakt. Het zijn en blijven, al zijn zij nog zo begenadigd, zondige mensen. Maar het zijn dan toch mensen, waaraan de HEERE Zijn heil wil doen zien. Zo is het Manoah en zijn vrouw ook vergaan. Zij vreesden toen zij ontdekten in deze Man Gods, met iemand uit de hemel te doen te hebben. Zij dachten te moeten sterven. Dat zou recht geweest zijn. Want zondige mensen moeten sterven. Doch nu bleven zij in leven, omdat er Een komen zou Die te zijner tijd Zijn leven voor zondaren geven zou.

Ik geloof dat dit gezegende echtpaar over dit wonder veel gesproken zal hebben. Het kan niet anders. Wie genade kent, kan er niet van zwijgen. Want het wordt altijd als een wonder beleefd. En als het niet als een wonder beleefd wordt, dan moet men maar denken, hoe vreselijk dit ook op zichzelf is, dat men een vreemdeling van genade is.

Jonge mensen, als dit het geval bij jullie zou zijn, laat dan de genadetijd niet ongebruikt voorbijgaan, maar ziet nog genade te bekomen bij God. Want er is bij Hem een eeuwige volheid en Hij wil daaruit genade voor genade schenken aan een ieder die Hem daar nederig om vraagt.

Vergeet vooral dat woord nederig niet. Want iemand die werkelijk genade nodig heeft leren krijgen, kan daar nooit als een rechthebbend schepsel om vragen. Stel je

voor, de dood te hebben verdiend, echt verdiend. En dan dat te beleven, hoe klein maakt dat de mens. En aan de zodanigen wil God nu genade geven. Ja, Hij doet dat mild en overvloedig. O denkt ten deze maar nooit klein van de Heere. Doch integendeel. Denkt erg groot van Hem en klein van jezelf. Ja, van jezelf kun je nooit klein genoeg denken.

Daarna baarde deze vrouw een zoon ...

Zo wordt de geschiedenis vervolgd. Over deze weinige woorden zou je zo maar heen lezen. En dat moet je toch niet doen. Want als je er dieper over na gaat denken dan zit ook hier al weer heel wat stof in verborgen.

Daarna! Dat is na die wonderlijke ontmoeting die zij beiden met de Heere gehad hadden. De Heere had hen een zoon beloofd. En Zijn beloften ging Hij nu vervullen. Daarna, dat is negen maanden, nadat het wonder van de ontmoeting had plaats gehad. Hoe zullen Manoah en zijn vrouw stil geworden zijn van verwondering toen zij tot de ontdekking kwamen dat de „onvruchtbare” vrouw zwanger was geworden. Dat was geen prestatie van Manoah en ook niet van zijn vrouw. Neen, al schakelt God wel mensen in voor de instandhouding van het menselijk geslacht, Hij is het toch altijd weer die de baarmoeder opent en sluit.

Zo mochten Manoah en zijn vrouw het beleven, en dat deed hen in het wonder eindigen, zeggende: Dit is niet van ons, maar van de Heere. Hij maakt Zijn beloften waar, Hij houdt getrouw Zijn woord. De Heere laat zien dat we op Hem aan kunnen.

Zo wordt het door de wereld niet beleefd. De wereldlingen krijgen ook kinderen. Doch ze zien het niet als gaven van God. Zij zien het alleen als vrucht van menselijke arbeid. Dat God ook nu nog de baarmoeder opent en sluit komt helemaal niet in gedachten. We hebben het technisch zo ver gebracht dat we het zelf wel in onze handen hebben. Daarom spreekt men niet meer over het „krijgen” van kinderen, maar over het „nemen” van kinderen. Men neemt er dan twee. Liefst niet meer. Want dan worden de lasten te zwaar. De lusten wil men wel hebben, maar de lasten moeten niet worden gedragen. En zo leeft men zonder God. Men neemt kinderen zonder rekening te houden met God. En die kinderen groeien dan ook weer op zonder dat zij van God horen. Zij gaan in hetzelfde dwaalspoor van de ouders voort, als God het niet verhoedt, de ondergang tegemoet.

Ik zeide: Zo gaat het in de wereld. Doch gaat het alleen in de wereld zo? Of zou het tegenwoordig in de kerk ook niet zo gaan? Want laten we eerlijk zijn — gelukkig worden er ook in de kerk (figuurlijk) nog kinderen geboren, doch worden deze kinderen altijd als een wonder uit de hand van God ontvangen?

Ik dacht dat in het leven van heel velen hier wel de nodige vraagtekens geplaatst moeten worden. Wat is ten deze de kerk ver van huis. Zijn jullie ook ver van huis? Ik bedoel bij God vandaan, die bij elke zwangerschap steeds weer bezig is een wonder te verrichten. Zo mocht David het zien in psalm 139:14-17. Het is heus wel de moeite waard om deze woorden nog eens onder de ogen te krijgen: „Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uwe werken, ook weet het mijn ziel zeer wel. Mijn gebeente was voor U niet verholten, als ik in het verborgen gemaakt ben en als een borduursel gewrocht ben, in de nederste delen der aarde. Uwe ogen hebben mijn ongevormden klomp gezien, en al deze dingen waren in Uw boek geschreven, de dagen als zij geformeerd zouden worden, toen nog geen van die was. Daarom, hoe kostelijk zijn mij, o God Uwe gedachten, hoe machtig vele zijn hare sommen!” Als deze dingen tijdens de zwangerschap bedacht mogen worden en daarna, dan kan het niet anders of men wordt klein van verwondering over hetgeen geen mensenhandoit tot stand zal kunnen brengen, over hetgeen God gedaan heeft. Men schrijft dan het wonder van een geboorte niet toe aan de „natuur”, maar aan God. Het kind is een borduurwerk van Hem en wee degene die dat durft aan te tasten. Want hij verniet het maaksel van Gods handen.

Welke vrouw zou niet grotelijks vertoorn worden als haar borduurwerk, waar zij alles aan ten koste heeft gelegd, door een wrede hand verscheurd wordt? Hoe moet dan de Heere niet vertoorn worden als misdadigers handen aan de lopende band het aandurven

om zoveel kinderen reeds in de moederschoot van het leven te beroven? Het mag wel een groot wonder heten dat God Zijn toorn nog inbindt, anders zou er van de wereld niets overschieten. Ja, het zou de wereld vergaan gelijk het eenmaal Sodom en Gomorra verging. En dan niet alleen de wereld ...

Ik schrijf deze dingen opdat men een afschuw zou hebben en al meer zou krijgen van al datgene wat zo zachtjes aan als de meest gewone zaken gepresenteerd wordt. De zonden schreien ten deze naar de hemel en roepen om wraak. En dan verwondert men zich nog als er in de wereld wel eens wat gebeurt. men kon zich er ten deze beter over verwonderen, dat het ganse mensdom nog niet met Korach, Dathan en Abiram levend ter helle is gevaren. Hoe groot is nu de lankmoedigheid Gods.

Daarna baarde deze vrouw een zoon ...

Toen de daartoe in Gods raad bestemde tijd was aangebroken werd het beloofde kind geboren. Het is geboren gelijk alle andere kinderen geboren worden. Het is met smart ter wereld gebracht. Ook dat is een zaak, die niet over het hoofd gezien moet worden. Want dat kinderen met smart geboren worden, is maar niet een van zelfsheid. Wij zijn er na de zondeval zo aan gewend geraakt. We weten schier niet anders meer en horen ook niet anders. Men zegt heel eenvoudig: Wat wil je ... En dan gaat men over tot de orde van de dag. Doch dat de smart waarmee elk kind ter wereld wordt gebracht, een gevolg is van de zonde, wie wil daar nog aan? O zeker, wie zijn bijbel kent weet wel dat het er in staat: „En tot de vrouw zeide Hij: Ik zal zeer vermenigvuldigen uwe smart, namelijk uwer dracht; met smart zult gij kinderen baren.” Gen. 3:16. Doch als het gebeurt, wie denkt dan daar aan? Daar moet men echt wel bij gebracht worden, anders gaat men er gewoon aan voorbij. Zo is een mens nu eenmaal. En ik moet zeggen: helaas! Want dat hij zo is, is een gevolg van de geestelijke doodstaat, waarin elk mens na de zondeval verkeert. Als hij door de Geest Gods van dood levend gemaakt wordt, dan gaan ook voor deze dingen de ogen open. Niet dat men daar dan altijd bij leeft, want ook dan moet men er nog bij bepaald worden, om er bij te leven. Gelukkig wie aan deze dingen kennis hebben mag. Het zal de blijdschap vermeerderen als men dan toch nog kinderen ter wereld brengen mag en dat de smart dan weer gauw vergeten wordt. Ook daarin betoont de Heere dat Hij in Zijn toorn steeds nog des ontfermens gedachtig is.

Er is nog meer van te zeggen. Doch dat bewaren we tot de volgende keer.

Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent

JOHANNUS

Hét elektronische orgel voor klassieke muziek.

OPUS 18

JOHANNUS orgel

vanaf f 8.300,—.

Dealer van o.a.: JOHANNES, VISCONTI, OMEGA.

Komt u eens geheel vrijblijvend deze orgels beluisteren en bespelen. Ook kunt u de 4-kanalen akoestiek beluisteren.

- * Landelijke service
- * Hoge inruil
- * Franco thuis door heel Nederland
- * Gaarne telefonische afspraak

nie. deij

Voorstraat 89
Tel. 03473-76170

Orgels

ALLE BEGRIP TE BOVEN (81)

19. Frances en haar zonen (2).

In het jaar 1832 werd zij plotseling ziek. Er werd niet verwacht dat zij weer genezen zou. Ze ontving zeer liefelijk, maar duidelijk onderwijs in die ziekte, dat haar in staat stelde om te gevoelen (niet luchtig), dat zij gewillig zou scheiden van haar geliefde man en haar kinderen. Ze zegt: „Ik dacht, als ik maar wist dat al mijn kinderen de Zijne waren, dat ik ze tenslotte allemaal zou ontmoeten, ja **allemaal** rein en wit gemaakt in het bloed van het Lam, dan, dacht ik, zou ik ze inderdaad zonder droefheid achter kunnen laten. Maar ik hield me telkens met hen en met mijn geliefde man bezig, wat het zou zijn als ik van hen weggenomen zou worden, zondig schepsel, dat ik was! Zo vaak als mij de kwellende gedachte in mijn geest opkwam was het alsof Hij tegen mij zei: Als er nog een begeerte over is om op aarde te blijven kunt gij niet gelukkig zijn in het volgen van Mij. Eindelijk bracht Hij na veel zulke worstelingen mijn hart zover om op Hem te vertrouwen, dat ik voor een ogenblik glimlachte bij het vooruitzicht voor mij. Het was als het ware maar een flits en het was verdwenen. Ik herinner het me en kan het nooit vergeten. Het liet een smaak van vrede in mijn gemoed achter”. Ze herstelde van deze ziekte en enige maanden later werd haar jongste zoon James geboren. Het jaar daarop kwam Matilda bij haar logeren. Dat jaar - 1833 - was het belangrijkste jaar in het leven van hun jonge broer Bernard en daar in Somersetshire ontvingen en bespraken de twee zusters zijn brieven, totdat, zoals we gezien hebben, Matilda voelde, dat ze zelf naar Londen moest gaan om deze godvrezende mensen te ontmoeten: Mr. Burrel, Mr. Nunn, Mr. Abbot en Mr. Bourne. Ze was vrij om te gaan en deed dit dan ook. Frances kon niet gaan. Voor haar was een heel andere weg weggelegd. Het was haar wens, dat zij en haar man op dezelfde wijze geleid zouden worden als Bernard en Henriette, maar het mocht niet zo wezen. Terwijl Gods Woord gedurende tien jaren haar innerlijk riep en in haar werkte, voelde ze in toenemende mate, dat als ze inderdaad Christus wilde volgen zij zich moest afscheiden van een belijdenis, waarin zij, toen het licht helderder in haar hart scheen, gevoelde, dat zij was verstrikt geraakt. Ze voelde echter, dat ze voor dit alles kracht en wijsheid van boven nodig had, dat ze niet nodeloos iemand (haar man) die ze het meeste lief had en die haar altijd grote liefde en genegenheid getoond had, zeer zou

doen. Gedurende vele jaren wachtte ze en zag ze toe in de hoop dat het God zou behagen, dat zij **samen** het licht mochten zien in Zijn licht.

Het bericht van de ziekte van Jane in 1835 was voor Frances van veel nut, daar de Geest Gods haar verstand opende en Zijn heilige vrees in haar vermeerderde. Te gelegenertijd en nadien werd het duidelijke en getrouwe getuigenis van Mr. Bourne en andere godvrezende, vrienden, die met Mr. Burrel omgingen, die in overeenstemming daarmee in de vrees Gods wandelden, aan haar gezegend.

In november 1835 ontving ze de volgende brief van Mr. Bourne, die van haar geval af wist door haar zuster, die nu zijn ochtend-lezingen bezocht: „Hoe oppervlakkig is de belijdenis van de godsdienst en hoe gewoon en wuft is die algemene belijdenis! Zij schijnt voornamelijk hieruit te bestaan: „Ik denk er zus en zo over”, „Dit zijn mijn gedachten en ik stem niet met dit of dat in”, zonder in het minst woorden als deze van Psalm 66 in acht te nemen: „Hoe vreselijk zijt Gij in Uw werken (Uw werk van bekering is er één van); om de grootheid Uwer sterkte zullen zich Uw vijanden geveinsdelyk aan U onderwerpen.

De ogen des Heeren zien de algemene huichelarij, die in het hart van de mensen heerst. Ook al doen we onderzoek naar de godsdienst, toch, wanneer de enig zware en rechte weg ons voorgesteld wordt, is het vaak duidelijk, dat wij ons in onze trots en opstandigheid er tegen verzetten. Maar als er geestelijk leven in ons is, worden we van stuk gebracht door de tucht waaronder Hij ons brengt, waarmee Hij ons onderzoekt en beproeft als zilver beproefd wordt. En dan roepen we niet uit: „Ik geloof, dat de Methodisten gelijk hebben, de Baptisten gelijk hebben of de Evangelische geestelijkheid gelijk heeft”, maar dan zijn we er diep van overtuigd, dat wij slecht zijn en hier roepen wij: „O God, wees mij zondaar genadig!” De Heere vangt ons in het net van het Evangelie en legt onze lendenen verdrukkingen op. Dit is in zekere mate een gaan door het vuur van Gods wet en door de wateren der verdrukkingen en uiteindelijk is de ziel vernederd om te komen in de weg, waarin God zondaren behoudt en tenslotte worden we in kennis gesteld met de „liefelijke plaats” en openen we onze monden om de hoogste lof van Vader, Zoon en Heilige Geest te zingen. Deze waarheid heeft macht, kracht en licht in zich, waardoor we onze weg zullen zien en zij maakt openbaar, dat wij Zijn schapen zijn, daar we ons afwenden van alle valse wegen en naar Zijn stem luisteren en deze volgen”.

JOH. CALVIJNSCHOLEN VEENENDAAL (afd. K.O.)

uitgaande van de Vereniging tot het versterken van schoolonderwijs op reformatische grondslag.

In verband met de stijging van het aantal kleuters vragen wij D.V. per 1 jan. '82 of z.s.m. daarna een

LEIDSTER

Liefst met enige ervaring. Sollicitanten dienen de reformatische beginselen in leer en leven van harte te onderschrijven.

De school gaat uit van de Chr. Geref. Pniëlkerk en de Geref. Gem. (syn.) ter plaatse en wordt ook bezocht door kinderen uit gezinnen behorende tot de Herv. Geref., Ger. Gem. in Ned. en Oud-Geref. Gem.

Het betreft een vakature voor een 3e leidster.

Aanstelling tot 1-8-'82 tijdelijk (op grond van art. 40 K.O.-wet), per 1-8-'82 vast.

Inlichtingen bij de hoofdleidster, mej. G. Willemsen (telef. 08385-25309, tussen 3.15 en 4.15 n.m.).

Sollicitaties vóór 17 nov. aan de secr., dhr. A. Polder, Regentesselaan 58, 3905 GX Veenendaal.

EEN PAAR POND TE ZWAAR ?

Dat is te verhelpen! 3 keer per dag 2 geheel plant-aardige Vermagerings-tabletjes en u bereikt uw ideale gewicht! Kuur voor een maand f 15,-

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels o.a. Hoge Bloeddruk, Slape-loosheid, Vernauwde Bloedvaten, Spataderen, Hoofdpijn, Migraine, Zenuwen. Kuur voor een maand f 12,50.

DROGISTERIJ SIKKING

Barvoetestraat 5, 2011 WL Haarlem. Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023 324606. Postgiro 190609.

PLAATS UW FAMILIE BERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

Het adres voor al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

Door 's Heeren goedheid werden wij verblijd met de voorspoedige geboorte van een zoon:

LEENDERT CORNELIS

Wij noemen hem

LEEN

J. A. Huyzers.
F.W. Huyzers-Clements.

Dordrecht, 1 november 1981,
Weeskinderdijk 159.

Tijdelijk adres: Refaja ziekenhuis, van der Steenhovenplein 1.

STICHTING REF. HULPAKTIE WOORD EN DAAD. GIRO 30.20.900.

Samen zorgen voor voedsel, christelijk onderwijs, leprozenhulp.

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem.
Tel. 01830 - 32550.

"GROOT NIEUWS' voor U, EEN RAMP VOOR DE KERK ".....

door A. Bergsma

Hierin wordt duidelijk aangetoond, dat **SCHRIFT EN BELIJDENIS** ernstig aangetast worden door deze "verklarende" bijbelvertaling.

Heel wat gezinnen verkeren in nood omdat al meer blijkt dat deze z.g. missionaire vertaling van het Nieuwe Testament, langzamerhand haar weg gevonden heeft op scholen verenigingen, op het evangelisatieterrein én in de kerken.

De brochure bevat een gefundeerde waarschuwing tegen deze Schriftvervalsing, waarvan straks ook het Oude Testament in de omgangstaal op de markt komt, in samenwerking met de R.K. Bijbelstichting!

Kerkelijke voorlichting of bespreking van deze Schriftondermijnende uitgave wordt helaas in vele gevallen gemist.

Overtuigt U door kennis te nemen van deze uitgebreide brochure, 60 pagina's met enkele illustraties, prijs / 4,75 excl. porto.

Te bestellen bij het secretariaat:

G.B.S. antwoordnummer 18, 3300 WB Dordrecht,

zonder postzegel te plakken.

GBS

Machtiging No. 18
3300 WB Dordrecht